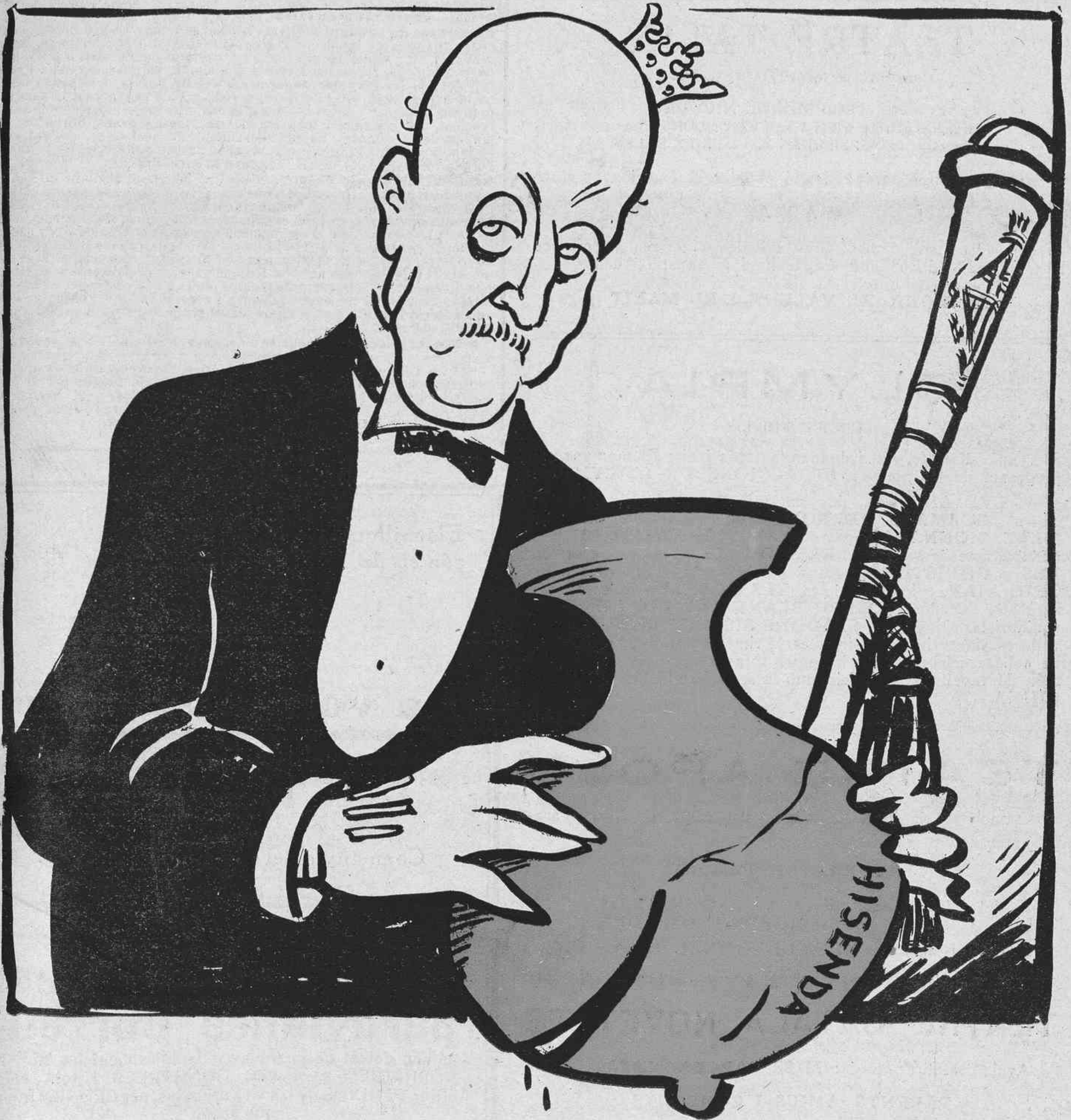

Barcelona, 7 de març de 1930

La que lla Torratxa

ANY LIV - 2645 - 15 cts. - Atrassats, 30

El nou batlle

—Sí que l'ha deixada buida!

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil i grans espectacles de

JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors, JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA
Primera actriu, MARIA FORTUNY

Avui, divendres, tarda: **QUINA FAMÍLIA!**, **LA DARRE-
RA CONQUISTA** i **GENTE BIEN**.

Nit, i totes les nits: El formidable èxit,

EL NOI DE LA TALLARONA o **EL PREU D'UN FILL**

TEATRE TALIA

Companyia de vodevil i teatre modern

Primera actriu: **MERCÉ NICOLAU**
Primeres actrius: **VISITA LOPEZ, DOLORS PLA**
Primers actors: **S. SIERRA** i **M. GIMENEZ SALES**

Avui, divendres, tarda: Sessió popular. L'emocionant obra,

M A Y A

Nit, a un quart d'onze: Gran èxit del sàinet realista en tres
actes, original d'En Lluís Capdevila i N'Agustí Collado,

LA DONA, EL VALENT I EL MARIT

OLYMPIA

CIRQUE D'HIVER

Demà, dissabte, nit, i diumenge, tarda i nit: El monumental
programa de les magnes **ATRACCIONS DE L'OLYMPIA**.

P. LEE AND CO., de gran treball dental. Els populars
clowns **GERMANS FERRONI**, còmics-parodistes-musicals.
MLLE. MONNA, formosa dansarina. **JULIUS FURST**, for-
midable acte de balanceig. **ELS POWELS**, acrobates a cavall.
LES 4 CHRISTIANS, grans barristes aeris, únics al món.
TRIO AJAX, colossals atletes. **ELS 6 CARLES**, 6, estupends
acrobates saltadors. **JOSEPH BLANK AND CO.**, formidables
equilibristes jongleus. **SPADONI SISTERS SHOW**, mera-
velloses dansarines il·lusionistes. Primers premis del concurs
de bellesa celebrat a Berlín entre totes les artistes de circ del
món. Meravellosos exercicis amb la seva formidable **TROUPE
CHINA**.

TEATRE APOLO

Clamorós èxit de la sarsuela en dos actes de costums ara-
goneses,

BATURRA DE TEMPLE

llibre del celebrat baix cantant **V. REDONDO DEL CAS-
TILLO**, música del mestre **MORENO TORROBA**.

Demà, dissabte, tarda: **SENSACIONAL REPOSICIÓ**.

TEATRE CATALA NOVELTATS

Avui, divendres, tarda: **MISS BARCELONETA**. — Nit:

PARENTS, AMICS I CONEGUTS

Diumenge, tarda, primera sessió: **LA VENTAFUOC**. —
Segona sessió, i nit: Tothom a riure,

PARENTS, AMICS I CONEGUTS

Dimecres, dia 12: **BROADWAY**. Es despatxa a Comp-
taduria.

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties
gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions),
amb totes les seves manifestacions, *uretritis*,
prostatitis, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc.,
de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretri-
tis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluíxos*, etc.; de la dona,
per cròniques i rebels que siguin, es guareixen
aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor
Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sen-
se injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes
ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-
del metge, i ningú no s'assabenta de la seva

siten sempre la presència
malaltia. **Venda 5'50 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *ulceres vari-
coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*,
urticària, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions
de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radi-
calment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medi-
cació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la
renoven, augmentant totes les energies de l'organisme i fomenten la salut,
resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, su-
puració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc.,
restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a
l'organisme rastre del passat. **Venda: 5'50 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions
nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua
de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremors*,
palpitacions, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les man-
estacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i reb-
s que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potenciats del
Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell,
medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats,
a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar
íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa,
sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. **Venda: Pesse-
tes 5'50 el flascó.**

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o de-
bilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al fran-
queix a **Oficines Laboratori Sôkatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544**
S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desen-
tament, tractament i guariment de les dites malalties.

Els millors discos
són els de

La voz de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

Mai les càpsules peruvianes Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les **BLE-
NORRAGIES** (purgacions) **GONORREES** i tots els
altres **FLUIXOS** de les vies urinàries, per **CRONIQÜES**
que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: SEGALA, o a l'autor A. BORRELL
Comte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

La mexicanització

Hi ha hagut molt d'entusiasme amb motiu de la caiguda de l'anterior Dictadura. Els semblava que, encarnada amb l'home del cop d'Estat del 13 de setembre de 1923, caigut ell, tombava el règim anormal en què s'ha viscut aquests sis anys, quatre mesos i tretze dies de govern de "notes oficiosos". I no és així; el règim segueix tan anormal com abans. Clar que l'actual general Berenguer diu, des del primer dia, "que aquest govern és el més polític de quants hi ha hagut a Espanya, perquè ve a normalitzar la vida constitucional"; però tampoc no s'ha d'oblidar que el general Primo de Rivera, en llençar el manifest del famós 13 de setembre, deia que, en noranta dies, liquidaria totes les qüestions i donaria el poder als homes civils de capacitat i honorabilitat que no podien reeixir en la vida política degut a les incommensurables capelletes i faccions polítiques, i el cert fou que passaren sis anys, quatre mesos i tretze dies sense que el general Primo de Rivera pogués trobar aquells homes d'honorabilitat i de capacitat suficient, donat que, en trametre el poder a un altre, no ho ha fet ell a aquells homes que cercava, sinó que ha estat un joc mixt de satisfacció personal i de constitucionalitat el que ha tramès el poder a un altre general.

Hi ha hagut molta gent que s'ha entusiasmat amb excés per la caiguda del govern anterior, suposant finida l'etapa anormal de la vida política espanyola. De fet, encara s'hi viu, en estat dictatorial, tan dictatorial com l'altre, si bé aquesta dictadura, pel fet d'oferir participació en l'administració municipal i provincial a una part dels antics partits, dona la sensació que és més fluixa i més humana que l'altra, que tenia allunyats de la vida activa els elements figurants en l'antiga actualitat política. Així veiem que tots els regionalistes, republicans, catalanistes d'"Acció Catalana", encara que no ho vulguin veure, són col·laboradors d'una obra de normalització dictatorial, i que aquesta obra comença, per exemple, amb les declaracions del comte de Güell, actual alcalde, trobant excellent tot quant s'havia fet en temps passats.

Nosaltres posem de relleu aquests actes perquè entenem que, a Barcelona, l'estat passional de les primeres hores no deu pas entelar-nos la vista i fer veure'ns les coses més naturals d'un color rosa pàl·lid.

La dictadura té una continuació. A un dictador nacionalista s'hi posa un dictador liberal; a un general amb visió conservadora, un altre més aciençadament liberal. El joc d'estira i arronça de la política espanyola, que és el mateix de totes les polítiques del món, tan sols ha can-

viat de classe. Abans eren els homes civils, els que estiraven o arronçaven, i darrera d'un Antoni Maura s'hi posava un Canalejas; o darrera d'un Romanones s'hi trobava un Sánchez-Guerra—encara que, com s'està veient, el conservador constitucionalista i parlamentari era més liberal que el divertit home públic liberal—, i ara el joc polític ha passat a mans dels generals, com a Mèxic.

Aquesta mexicanització retorna a la tradició "pronunciament" del segle XIX, on són tants els militars espanyols que tenen una part activa en la política espanyola: I és el general Prim, o Martínez Campos, o Pavía, Espartero o O'Donnell i tants d'altres que passen les seves pàgines de vida activa a la política parlamentària o antiparlamentària, deixant de banda els objectius de la caserna. La restauració política iniciada per un dels homes més freds del món, En Cànovas del Castillo—l'home que, amb l'escepticisme, volgué matar la Nació per a crear un fort Estat—, i En Sagasta—amb les seves entremaliadures, que tant recorden les actuals del comte de Romanones—tanquen el període militar-polític del segle XIX, iniciant una política xiroia i blana de civilitat, que es tornà a trencar el 13 de setembre de 1923, per a "remexicanitzar" la política peninsular.

Estem, doncs, en un període polític mexicanitzat. Això no hem pas de dir si és un bé o si és un mal. Els fets, que no parlen mai—com va dir el gran home de ciència Henri Poincaré—, són tan sols festimonis i excessivament expressius per tal que cadascú vegi l'estat actual de la política com li comandi la pròpia espiritualitat.

Pel que fa referència a Barcelona, la satisfacció de les primeres hores, produïda per l'inconscient entusiasme d'una victòria ofrenada, ha de deturar-se.

No som ni en la situació del 13 de setembre de fa sis anys. Estem molt més endarrerits. Ni estem tampoc en aquelles hores d'entusiasme popular en què Duran i Ventosa feia entrar la llengua catalana a l'Ajuntament de Barcelona... Les coses es deuen mesurar molt més.

Cal reflexionar. Passat l'entusiasme infantil dels primers moments, la gent s'ha d'adonar que no s'ha canviat res, i que encara han de passar anys i anys, fins a gaudir d'una plena sobirania popular.

La gent s'ha posat al balcó per a veure passar el traspass violent. I el greu és que tothom és al balcó, i que el carrer està desert, desert, desert...

FRANCESC MADRID

Ja hi ha esponja?

Se'ns diu que tots aquells alts funcionaris de l'Ajuntament que, pertanyent a antics partits polítics, aprofitaren la situació municipal per adherir-se al règim i aconseguir nous augments de sous i categories, servint lleialment la U. P. i el règim dictatorial, tornaran als antics partits, que els perdonaran les faltes comeses en nom d'una comprensió excessivament estranya...

Què hi ha d'això, senyors Rocha, Maynés, i Massot?

LES DUES JUNTES

El "hall" del Col·legi d'advocats, el dia de la presa de possessió de l'antiga junta. El "hall" és ple de gent, i hom comenta l'elecció de Raimond d'Abadal.

Arriba el senyor Condemines, membre de la junta de reial ordre. Deixa l'abric i el capell al guarda-roba, i es dirigeix a la sala de juntes. Però un conserge de la casa no el deixa entrar.

—No es pot passar. Hi ha la junta reunida.

—Per això és pel que vui entrar — diu el senyor Condemines.

—Però és que es tracta de la junta bona, de la del senyor Abadal.

El senyor Condemines es quedà tot escorregut. Els advocats reunits al "hall", entre gran rialles, l'obsequiaren amb una magnífica xiulada.

PARENTS, AMICS I CONEGUTS

Vigília d'estrena de "Parents, amics i coneguts". L'autor, Miquel de València, examina el temps: és ennuvolat, fa vent, plovisca.

—Malament — diu —; si el temps segueix així, hauré estat profeta.

—I això?

—Res, que en tot el teatre, com en el títol de la comèdia, no hi haurà més que amics, parents i coneguts.

No vàrem donar-li el pesa'm perquè, tanmateix, somreia. Però, cal convenir que, Miquel Duran de València, és més bon comediògraf que profeta. Malgrat el temps, féu una bona entrada.

NOU ÈLOGI DE LA POESIA

Avui, a "Virai", li cal parlar de ço que tothom parla a Espanya: del discurs del senyor Sánchez Guerra. Avui el senyor Sánchez Guerra és el "divo", l'home del qual hom parla, la màxima actualitat.

Hom discutirà aquest discurs com vulgui, hom l'anallitzarà, hom hi cercarà tots els caïres. El que hom no podrà negar ni discutir és la seva sinceritat absoluta i total, la seva lleialtat, el seu inexorable esperit de justícia.

En arribar aquí "Virai" s'adona que ha escrit aquestes paraules amb el rostre massa seriós i contret. Cal fer re-néixer el somriure, car a "Virai" la seriositat excessiva no li prova. El somriure fi, el gest suau, poden fer—i fan mantres vegades—més mal que el crit i la garrotada.

Del discurs del senyor Sánchez Guerra, que tothom comenta i comentarà al seu gust, a "Virai" sols li interessa la part poètica. La part poètica del discurs del senyor Sánchez Guerra ha estat una cosa definitiva. "Virai" ja sabia

que el senyor Sánchez Guerra era aficionat a la poesia—cert dia, en la "cambra" d'un primer actor, al teatre de la Princesa, de Madrid, el propi senyor Sánchez Guerra va llegir-li una carta en vers—, però no podia suposar que ho fos tant i amb tant entusiasme.

El senyor Sánchez Guerra, que és amic d'escriptors i artistes, és també amic de la poesia. I la poesia, en la seva conferència del Teatre de la Zarzuela, de Madrid, la poesia l'ha il·luminat.

El senyor Sánchez Guerra digué, en el seu parlament, coses molt agudes, molt fortes, molt valentes. Però el que entusiasma més l'auditori foren uns versos: uns versos d'Angel Saavedra, duc de Rivas, i uns atribuïts a Góngora. La premsa ha reproduït aquests versos. Si no els coneixieu, ara, gràcies a la conferència de Sánchez Guerra, els coneixeu.

VIRAI

AGREDOLÇOS

LA QUARESMA I LA HIGIENE

Ja estem ficats, oh germans! en els quaranta dies de penitència, durant els quals, segons la nostra Santa mare, haurem de sacrificar la nostra efímera gormanderia a la nostra salut eterna.

Això, ben mirat, no seria molt greu. Perquè el cel, com deia un catòlic, home de bon sentit, prohibeix, és veritat, certs esplais. Però és fàcil de pactar, amb els seus representants, transigències raonables...

El mal és que certs higienistes—no tots, feliçment—, d'acord amb l'Església, ens ordenen també de sotmetre'ns a una mena de *desintoxicació alimentosa*.

I saben el què significa aquest argot doctoral i peremptori? Doncs significa que no hem de menjar en aquest període quaresmal, ni carn, ni peix, ni ous... ans fruites i verdures, solament.

La Mare de Déu ens salvi! Els concilis eren, certament, menys inhumans. Déu n'hi dó la inquisició, si això és la higiene. Els higienistes són menys acomodaticis que els vicaris del Senyor. Aquests admeten determinades transgressions... Però aquells... Ah! Aquells... Aquells es fan pagar per a fer-nos dejunar!

Gormands, germans meus! aneu a besar l'estola, abans que a consultar un higienista. Això de la higiene resulta, a fi de comptes, una mena de dictadura...

Dejuneu!—ens aconsellen els metges. L'artritisme prospera, les vostres artèries perillen...

Però caríssims doctors, ja esteu ben segurs, ben segurs—vosaltres que no us erreu mai— que el règim dels ruminants és el millor per a l'home? Els ruminants tenen quatre estómacs, i nosaltres no en tenim més que un...

L'home, evidentment, no és ni lleó ni cavall. I aquell que vol fer el cavall corre perill de fer l'ase...

Escolteu, per acabar, un diàleg del gran Courteline, darrerament traspasat:

—No fumeu mai.

—No he fumat mai, doctor.

—No heu de beure...

—No bec més que aigua.

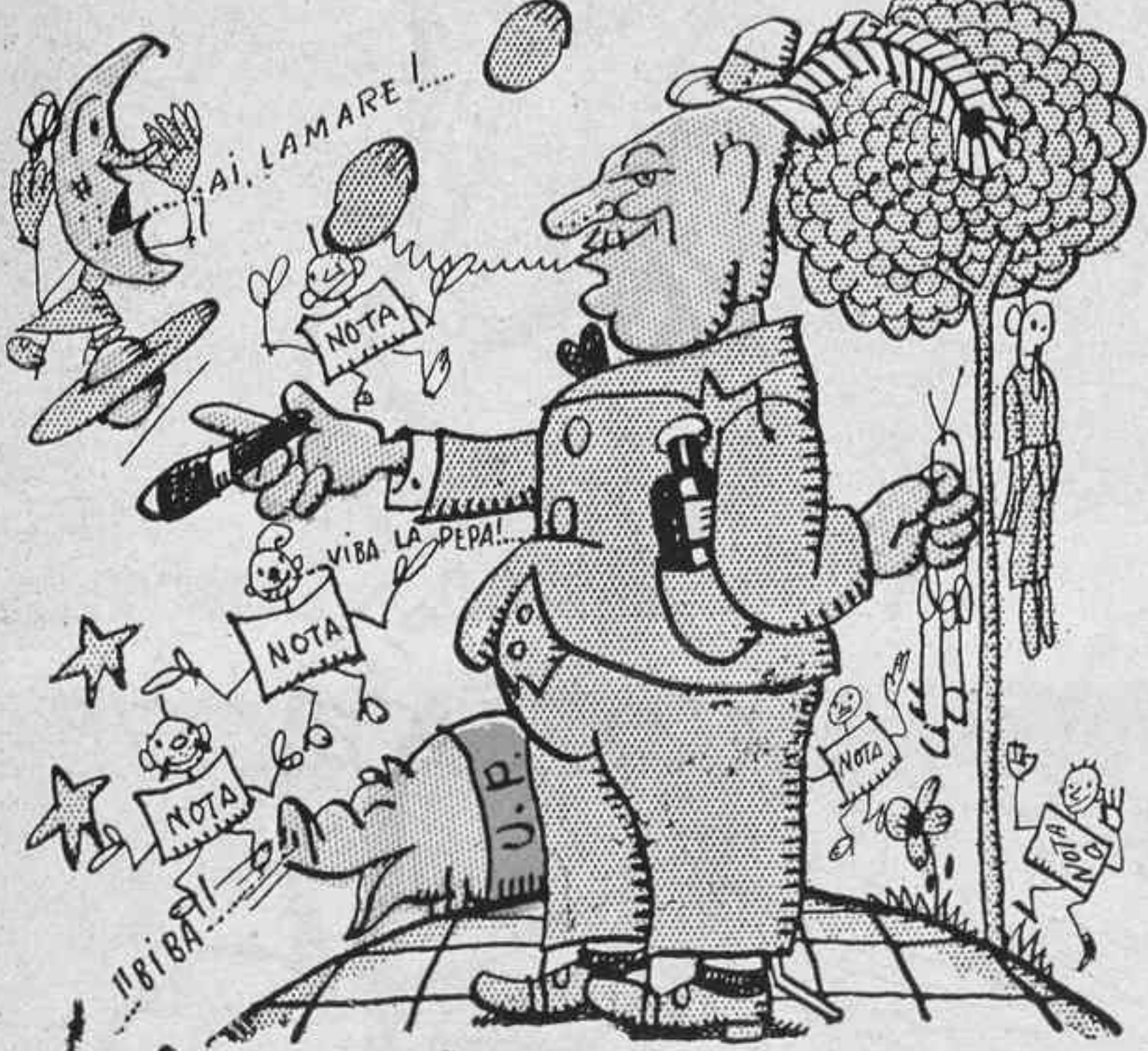
—Us agraden les patates fregides?

—Amb deliri, doctor.

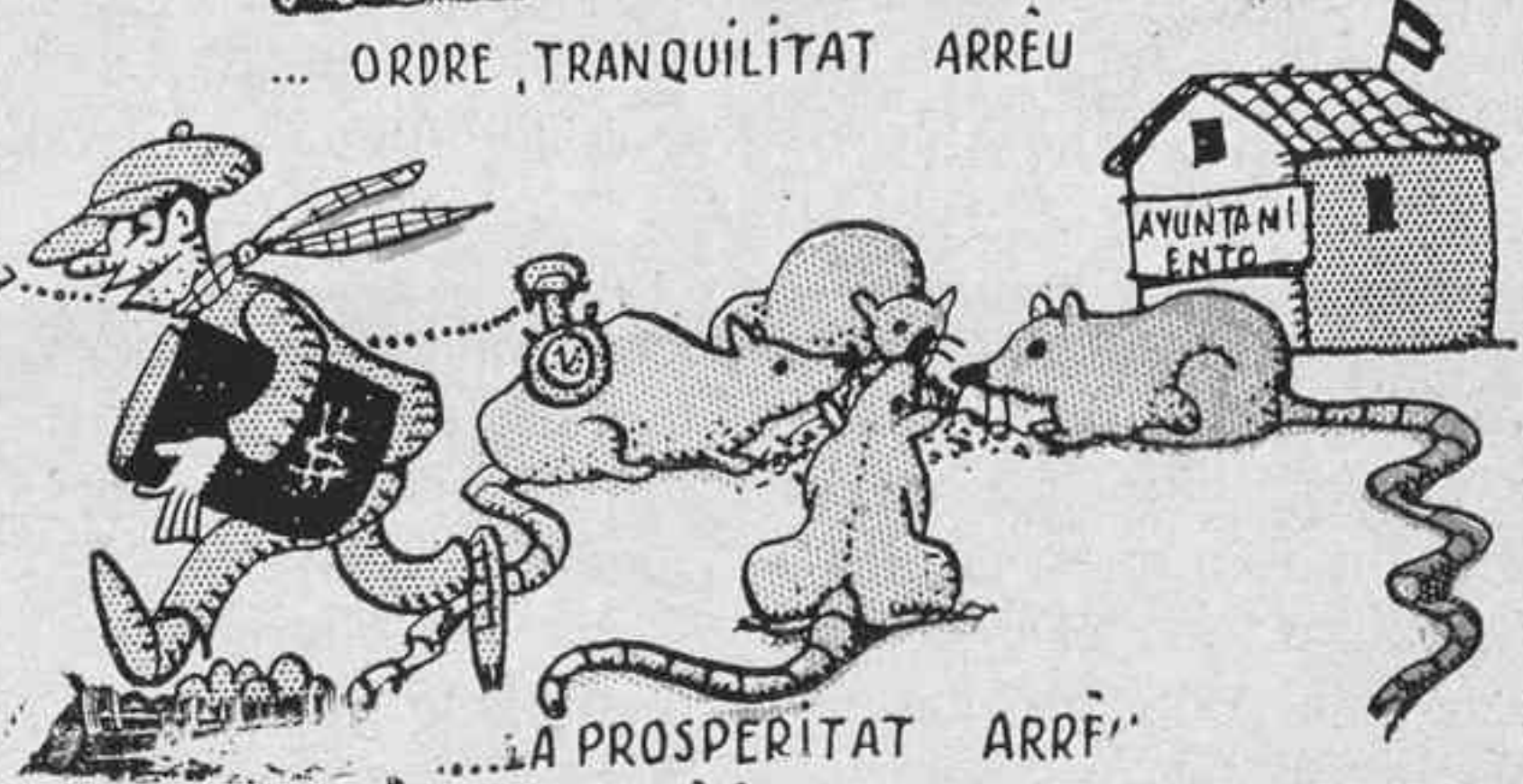
—No en mengeu mai més."

PEROT

«AIXÒ ERA XAUXA.....AL MENYS PERA MI.....»

... ORDRE, TRANQUILITAT ARRÈU

...A PROSPERITAT ARRÈU

Aquest número ha passat per la censura

¡ENCARE HEM DEIXAT DINERS EN CAIXA. I TOT EN PAPER!.....»

PASSARELL

¡¡UN QUE FUIG!!

BARRICA QUADR: TALL

Una auca d'actualitat, o l'home que ha acabat

Un teatre intel·ligent per a un públic intel·ligent

“Maya” ha passat pels nostres escenaris, i no se n’ha endut, per part del públic, l’aurèola d’èxit que mereixia. Això ens ha d’averkonyir.

Jo m’he indignat en les representacions de “Maya”.

Dolorós és dir-ho; però només un u per cent del nostre públic s’ha adonat de les bel·leses que conté la magnífica obra de Gantillon.

Gantillon... ¿Què dirà aquest exquisit escriptor quan s’assabenti—les liquidacions li ho diran—que la seva obra no ha dut gent al teatre? ¿Quin concepte formarà de nosaltres?

A totes les representacions que he assistit, he apreciat l’espectacle llastimós de veure un públic que no entén l’obra, i que, lluny de comprendre-la, la desacredita. La toseta irònica, el comentari absurd davant la repetició del decorat, és ço que, des del dia de l’estrena, han sabut fer aquests senyors que guarden un respecte i una emoció per a qualsevol d’aquestes comèdies que tan sovint s’estrenen, fabricades a base d’un teatre cursi, atrotinat i ploraner, i riuen com uns ximpls en les escenes de tendresa, de verisme i realitat que tan bellament, que tan dignament ha traçat la mà experta d’aquest formidable innovador del teatre: Simon Gantillon.

S’ha de dir, per això, que hi havia un públic especial, compost, en sa majoria, del que assisteix a les representacions de drames truculents i obres carrinclones de mainada.

Persones més o menys autoritzades; persones a les quals els havia més o menys agradat la superba producció; persones que ens mereixen més o menys respecte, oïen, en veure “allò”: “No ho entén, el públic... Això no és per aquest teatre.”

Aquest tòpic ens feia molt de mal.

Que “Maya” no és pel públic d’un teatre popular del Paral·lel? Que el públic—en sa majoria obrer—no entén l’obra? Doncs, on s’havia de representar? En un teatre de senyors? En un teatre de “martes de abono y jueves de ropero”? D’haver estat així, “Maya” no hauria arribat al final ni en el dia de l’estrena.

Recordeu, si no, el que va succeir amb “Els fracassats”, de Lenormand.

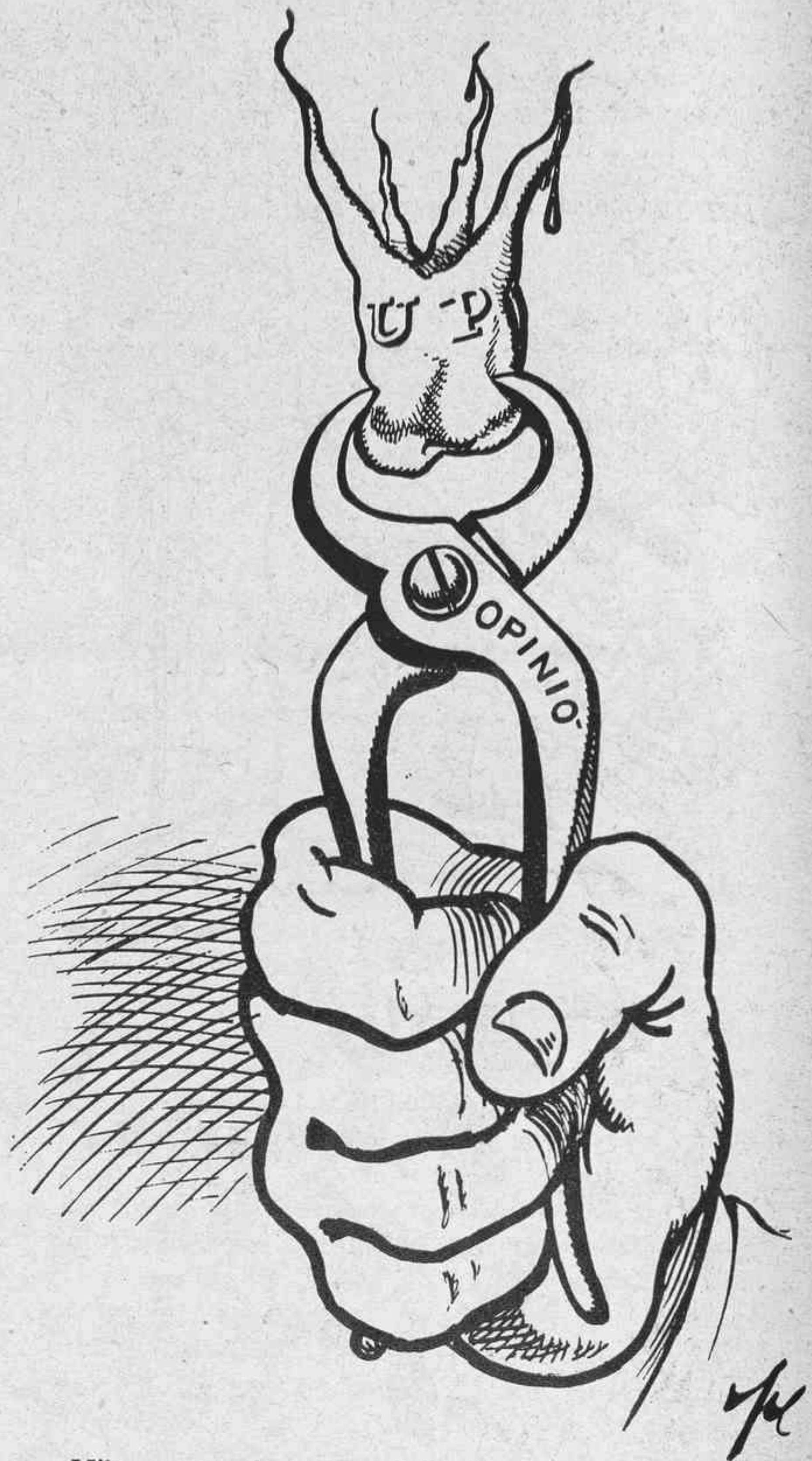
“Els fracassats”, perquè ho sàpiguen els senyors que creuen que “Maya” no fa per al públic popular, va representar-se únicament TRES VEGADES, mentre que de l’obra de Gantillon se n’han donat quaranta representacions.

I si se’n donen d’altres—que és de creure serà així—, no es deurà més que al públic popular, aquest públic que, si bé és cert que ha sofert una equivocació en no entendre l’obra a què fem referència, l’anirà poc a poc capint, estudiant—té prou talent per fer-ho—, i demà, quan vegi una nova producció del tremp d’aquesta “Maya” genial, expiarà el seu error—no ens atrevim a dir el seu pecat—i es lliurarà en cos i ànima a ella, atorgant l’aplaudiment que ara, a cada final d’acte, escatima no sabem per què.

Si no tinguéssim la certesa que aquest públic popular s’ha de refer d’això, avui no escriuríem el present article. Si no el sabéssim intel·ligent, no en diríem ni un mot, de la freda actitud en què se’ns ha mostrat en totes les representacions de “Maya”.

D’ell, més que de ningú, depèn que els autors veritat, els homes com Gantillon i Lenormand, ens tinguin i ens mirin amb una altra mena de respecte.

AGUSTÍ COLLADO

M’ha costat sis anys arrencar-lo.

Cendra

Dia de Cendra, cel d’acer, grisalla
de la tarda que bleixa poc a poc...
darrera teu, si en puja de canalla
amb ulls de mel i amb els llavis de foc!

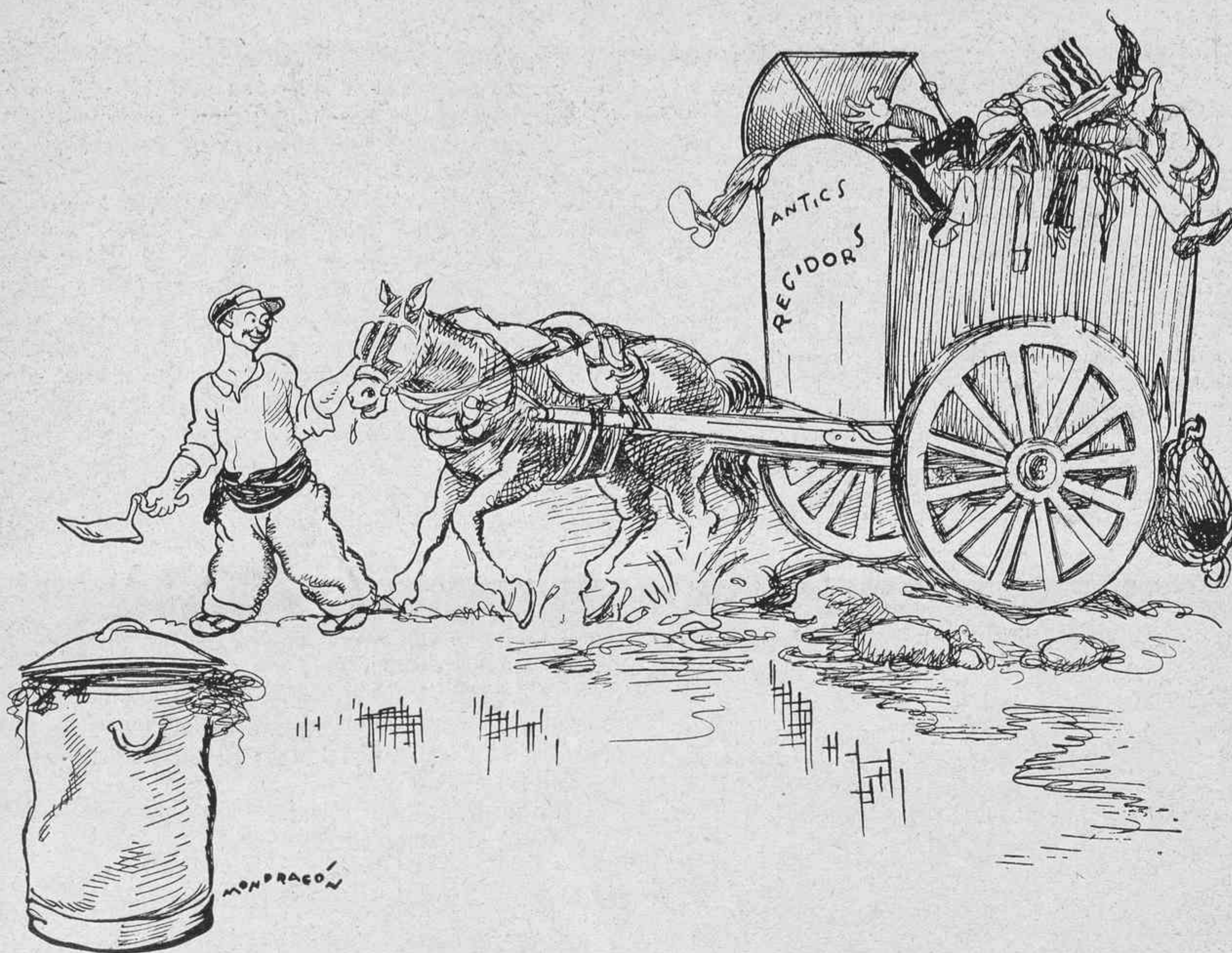
Dia de Cendra, que no sents com riuen?
Per què vas amb mortalla i oració?
Només les velles que a la llar somriuen,
et fan una miqueta de clarò.

Sols és la teva repugnant carronya
que ens esfulla les roses palpitants,
i si la sang, covarda, se’ns afonya,
dintre les venes hi ha el caliu d’abans.

Si ja no resplendeix la galta humida
que abandona la seda i el perfum,
encara hi ha una mossa decidida
i un galant amb el cap tot ple de fum!

I damunt de la teva gran fallida,
quan has pretès occir-nos, això rai!
rebroten els deliris de la vida,
més lluminosa i càlida que mai!

M. BARRERA BONET

Quina pudor fan aquestes escombraries, avui!

Art i Artistes

Exposició Josep Llimona.

A les Galeries Maragall el mestre escultor Llimona ha fet una exposició gran com al seu nom correspon i que resulta d'una importància poc corrent per la qualitat i el nombre de les obres exposades.

En primer terme, hi ha una col·lecció de figuretes, nusos admirables de forma i de concepció, malgrat que l'executor en matèria definitiva sembla sia l'enemic més gran de l'artista, car ha treballat les seves obres amb un estil italià, macarrònic i passat, de paper de vidre, on no es nega la personalitat d'En Llimona gràcies a què és aquesta tant de relleu, que no poden esborrar-la els amaneraments del treball manual.

La font monumental que els catalans de Buenos Aires ofrenen a l'Ajuntament d'allí, té un nu de noi jove, tallat en marbre i tan bonic com tot el que fa el mestre; sols el cap d'aquesta figura desdiu una mica, car és poc expressiu i de formes agegantades. De qui és la culpa? Nosaltres diríem que de l'execució i no pas del model.

Digne d'un Museu és el bronze representant un home dalt de cavall; que sigui un Sant Jordi com diu l'autor, o bé un estudi meravellós de forma, com creiem, no té importància; és una obra de mestre de lo poc bo que es produeix ara.

En canvi, ja no estem tan conformes en el Sant Martí; ni per la concepció, ni per la forma descuidada està a ni-

vell de les altres obres del mateix autor; clar és que de lo dolent d'En Llimona, podrien prendre'n lliçons molts que presumen.

Tot plegat és una exposició de les que no es veuen sovint i que confirma la gran vàlua d'un dels escultors més característics de Catalunya.

Pintures d'En Pujol.

A les mateixes Galeries presenta aquest pintor una nombrosa sèrie de paisatges i quatre bodegons; aquests són bonics, sincers, de gust depurat i amb totes les bones qualitats que poden reunir-se en teles d'aquest caràcter.

No pot dir-se el mateix dels paisatges, que es ressenten del mal del dia; amanerats i bruts de color, sols poden demostrar la vàlua de l'autor, per qui sàpiga veure, a través dels amaneraments de moda, les condicions que té En Pujol i que sobresortirien si es deixés de cabòries i pintés amb sinceritat.

BORIEL

Les obres que les paguin els que les encomanaren

Qui donà la vara al senyor baró de Viver? Amb quina personalitat electiva ocupà l'Alcaldia de Barcelona? Doncs, bé; si no li hi portà ningú, tot el que ha fet ho deu haver fet pel seu compte personal. És ell qui ho ha de pagar. Ell i tota aquella colla de regidors senyorívols que s'havien pres la Ciutat com un solar particular...

Les resultes

Estem atabalats. Els números ens han atabalat. De fa unes quantes setmanes patim una numeritis aguda que, malgrat els especialistes especialitzats en aquesta espècie de malaltia emfarfegadora, no veiem per ara un guariment.

Ens manca, però, la consulta final amb el doctor Francisquet, que diuen que hi entén tant. Qui sap? Potser ell ens durà algun consol, encara que sigui tocant-nos el nas, estil Asuero... Seiem-hi, però.

Mireu si n'haurem fet i llegit de números en aquest món!... Dones mai, mai com ara, ens havien produït un efecte tan desastrós, tan poc paidor. Són massa milions els que han anat en doina en tan pocs anys!

Oh, i els que anirem llegint encara!... Mestre Pitàgoras, aquesta vegada ens ha deixat ben guarits amb el seu invent!... I pensar que no érem patriotes perquè no hi creïem!...

Tanmateix, no sabem per què aquest afany de moure'is tant els números! Amb el tranquils que estariem ara si no ens els haguessin barrejat!

I, sobretot, no hauríem de veure les incongruències resultants... Cases barates que són cares, i despeses de cases que són cases de *despeses*... Monopolis per aclarir i descarregar que han produït foscors i carregaments de càrrecs...

Comitès paritaris per unir, que han resultat unitaris per desunir... Moltes moltes molturades per molins secrets i calaixos indiscrets...

Obres bones que no han estat bones obres, però que han obrat bé pels interessats en fer-les...

Collars, creus, xeflis dels déus, pensions, comissions, delegacions, Exposicions, i milions, milions, milions...

Cares pintades i ventrells bruts... I, qui ho neteja, ara?

El ministre senyor Argüelles, diuen que es posà les mans al cap!...

Nosaltres també les hi posariem, però seria al cap de tots aquells que ens tenien abassegada la pàtria i l'anaven malmetent al so del xin-na, xin-na, i el soroll dels taps del Codorniu...

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

LA FI DE DON JOAN, per J. Puig Pujades.

Puig Pujades és un dels nostres escriptors més estimables i menys pomposos. No conrea el "bluff" ni el reclam; no viu en un aparador, ni fa mans i mànegues per tal que hom parli d'ell, no té cap tribuna. Viu en una ciutat allunyada de Barcelona, en una ciutat on la vida literària no és massa intensa. En aquesta ciutat, ell treballa amb fe i entusiasme en la seva obra.

De tant en tant ens arriben noves d'aquest escriptor dilecte: i ens arriben per mitjà d'un llibre nou que apareix a les escaparates de les llibreries de Barcelona.

Els bons gustadors de literatura, els de paladar fi, els

que no es deixen enlluernar per modes literàries ni prestigis artificiosos, diuen amb joia:

—Puig Pujades ha publicat un llibre nou.

I adquireixen el llibre, segurs de no sentir-se estafats amb la seva lectura.

Així nosaltres amb *Vida d'heroi*; amb *L'oncle Vicens*; amb *La fi de Don Joan*, ara.

La fi de Don Joan és un volum on l'autor ha recollit uns quants contes, tretze. El primer d'aquests contes dona títol al llibre, i és la història d'un seductor de baixa categoria. Puig Pujades ens la conta amb un agredolç deliciós, perfectament reeixit. Està tan bé aquest primer conte, que ens dol que s'acabi, i ens dol passar endavant. Però, és clar, cal passar endavant. I llegim els altres contes que integren el volum: *Pobra senyora Marieta*, on segueix el to grotesc, un xic més amarg; *El senyor Bernat, botiguer anticlerical*, d'una sàtira aguda; *L'aligot*, d'un sobri dramatismes; *A l'ombra d'un tamaríu*, d'una fina i suau comicitat; *La baixa del franc*, en el que retrobem la sàtira d'abans; *El retorn*, d'una amargor infinita; *El do de lengües*, que és una sàtira formidable; *Les roses de villa Clara*, d'una tristesa cruel; *Un plaga de l'Empordà*, d'una tendresa corprenedora; *Cal saber ésser honrat*, irònic i mordaç; *La planeta*, en el que s'amalgamen la tendresa i la ironia; i *L'enveja*, d'una gran originalitat i d'un vigorós traç psicològic.

Agraïm-li a Puig Pujades la publicació de *La fi de Don Joan*. És un gran llibre.

ALMANAC DE LA POESIA. *Impremta Altés*.

Com cada any, la impremta Altés ha ofrenat als seus amics aquest gentil recull dels versos que s'han publicat de Jener a Desembre.

Aquest any, els poetes són Salvador Albert, Francesc Almela i Vives, Ramon Blasi i Rabasa, J. M. Cases de Muller, Guillem Colom, Miquel Duran de València, Agustí Esclasans, Bartomeu Ferrà, López-Picó, Joan Maragall, Martí i Folguera, Francesc Matheu, Pons i Guitart, Francesc Rossetti, Octavi Saltor, J. M. de Sagarra, Carles Salvador, Francesc Sitjà, Carles Soldevila, Tell i Lafont, Maria Teresa Vernet i Manuel Vilà.

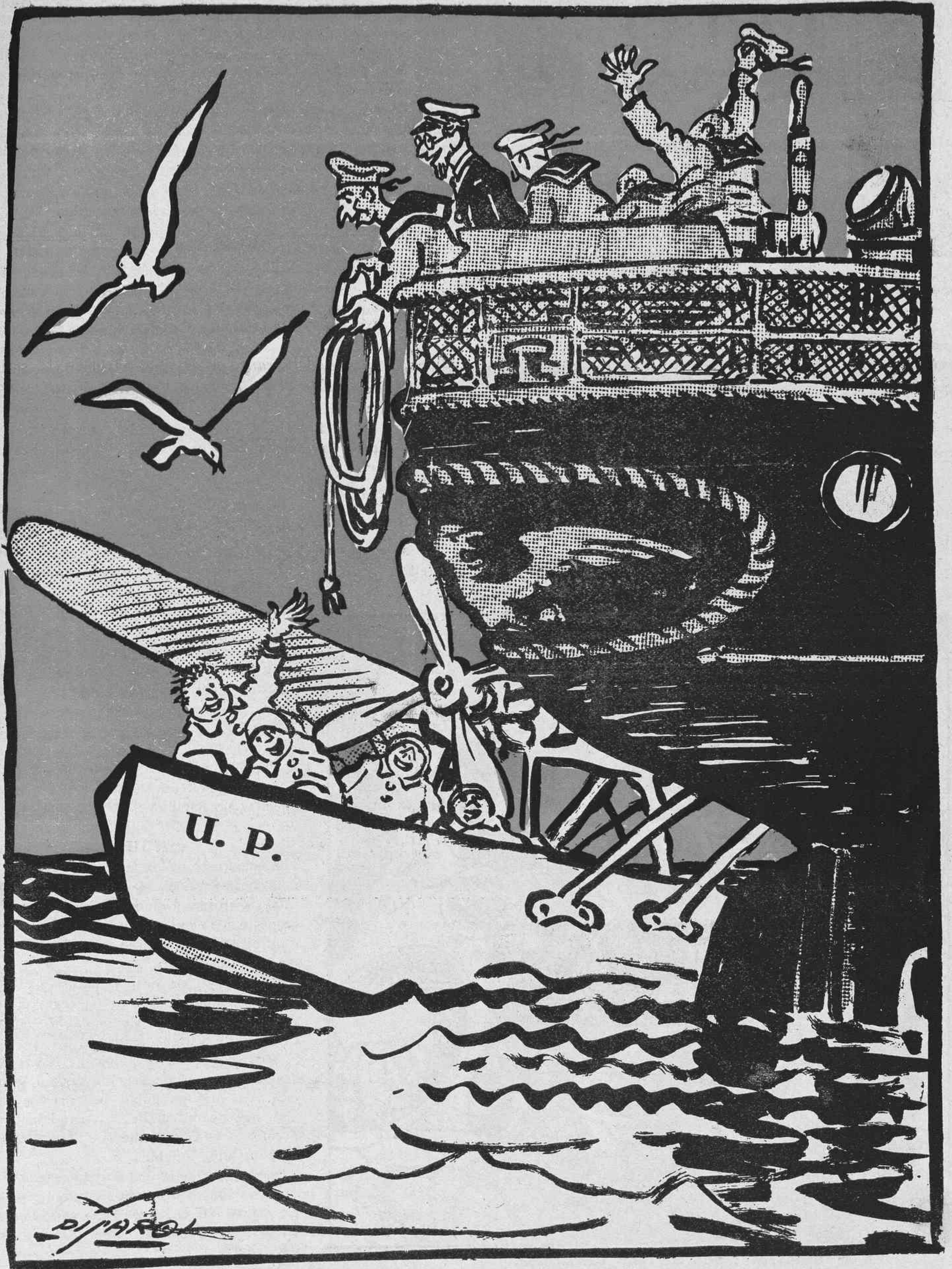
FRASEOLOGIA DE CERVANTES, *compilada i ordenada por Juan Suñé Benages*.

Heu-vos ací un llibre interessantíssim i utilíssim. En aquesta compilació, en aquesta ordenació de la fraseologia cervantina hi ha totes les frases, refranys, proverbis, aforismes, adagis, expressions, etc. En aquest sentit "Fraseologia de Cervantes", és un gran llibre, un llibre que facilita les consultes i que estava fent molta falta. Hi ha, naturalment, moltes altres raons, i de pes, per a fer estimable aquest llibre. Tot quant sigui estudi de l'obra i la personalitat de Miguel de Cervantes—que, en el seu temps, era considerat com un escriptor popular i, com a tal, menyspreat pels *savis*—, ha d'ésser acollit amb atenció i respecte.

Joan Suñé Benages és un dels cervantistes més distingits i notables. El seu llibre ajuda a definir-nos la personalitat de Cervantes i a fer-nos-la més estimable.

ALPHA

Aquest número ha passat per la censura

—Que es neguin, home!

TELLO EN LAIDE

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

ORQUESTRA PAU CASALS

Concerts d'hivern

El del dissabte passat va correspondre del tot a la illusió que ens feia abans d'anar-hi. El Mestre Casals comunicà a l'orquestra el sentiment de la seva interpretació, i els músics arribaren a una bella unitat.

La "Sèptima Sinfonia", que, posada davant o darrera, és l'obra cabdal de tot programa on figura, fou tractada magníficament. "L'Allegretto" produí la sensació d'una obra perfecta, realitzada d'una manera insuperable. "L'Allegro con brio" sosllèva els esperits amb una ruixada d'optimisme vital.

Sempre hi ha un millor; però dissabte, el públic considerà que si es podia fer més, no calia. L'ovació al Mestre Casals i a l'orquestra durà una bella estona. Jo els envio, d'aquí estant, un altre picament de mans.

La "Sinfonia inacabada", de Schubert, que formava la segona part del programa, potser encara va resultar més ben treballada que la de Beethoven. Però era difícil de desfer-se de l'emoció sentida abans.

Per això la bonica "suite", de Mussorgski, que és un co-

mentari a una exposició de pintures d'un seu amic mort, no produí tot l'efecte que se'n podia esperar. L'enginy graciós, la grotesca facècia, el tumult líric amb què el gran mestre rus pretenia captivar-nos ens trobaren distrets. Molt ben executada l'obra; però tal vegada la seva situació en el programa no era la més a propòsit per a fer-la lluir.

L'"Obertura dels Mestres Cantaires" va cloure magníficament la sessió. Amb el cap ple de múltiples i acordades ressonàncies eixirem del concert comptant els mesos i els dies que falten per a les audicions que l'Orquestra Pau Casals té anunciades per al vinent mes de maig.

CLAU DE SOL

NOVETATS

Miquel Duran ha estrenat la seva comèdia "Parents, amics i coneguts", i no se'n pot dir mal. No és un prodigi genial. És una bona comèdia. Hi ha simpatia i espontaneïtat. És, més que altra cosa, una bella prometença de coses millors, més reeixides encara.

L'autor de "Les cançons valencianes" — plenes de gràcia, tendresa, frescor — no es pot dir, ni de bon tros, que hagi decebut el públic.

El conflicte, el diàleg, els tipus, són de debò, de carn i ossos. Tenen consistència, humanitat. Una cosa hi trobem a faltar: transcendentalisme; i, fins a un cert límit, li donem les gràcies.

La interpretació, decorat i direcció, acurats.

BARCELONA

La senyora Carme Díaz té tota la raó d'aquest món; i fins de l'altre, en crear-se un repertori ensucrat, fals i cursi a base de Linares Rivas i Quintero. Es dona el cas llastimós que els crítics omplen les obres dels Quintero i Linares Rivas d'encens i floretes cordials, i, en canvi, quan la senyora Carme Díaz, per un noble afany de superació, posa obres de Bernard Shaw, per exemple, no troba en la crítica més que incomprensió i hostilitat.

Fa bé, doncs, de donar-nos merengues com "El rosal de las tres rosas", "Los duendes de Sevilla" i "Cien comedias y un drama".

NOU

Diguem, abans que tot, que els esforços que, per a arrelar un teatre líric català, fa Josep Llimona, són dignes de respecte i d'elogi.

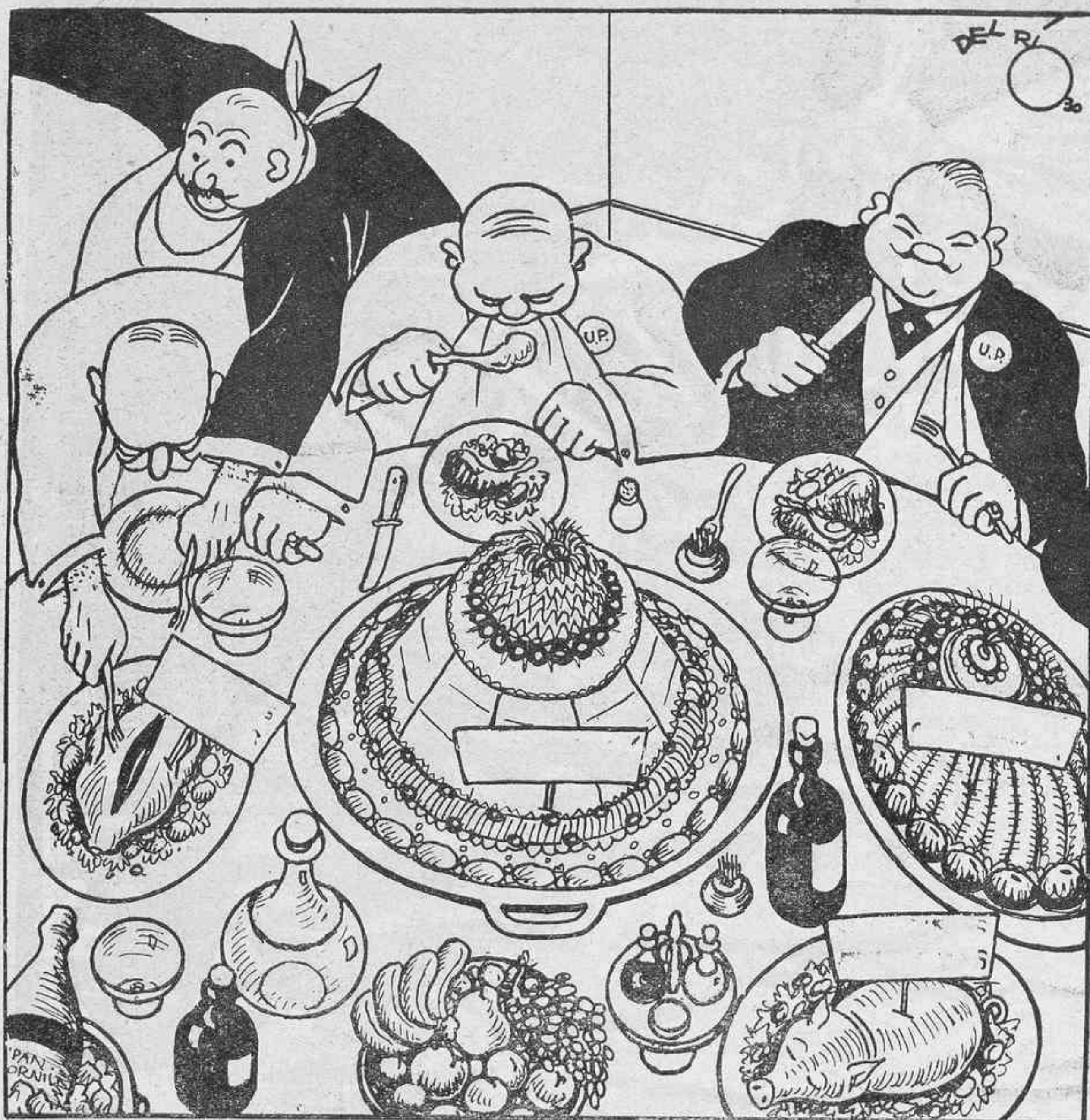
A ell es deu el gran èxit de "Cançó d'amor i de guerra".

I a ell — i als autors, naturalment — es deu també l'èxit de "La legió d'honor", la sarsuela de Víctor Mora i Martínez Valls, estrenada fa poc.

Es cert que en el públic de la nit de l'estrena hi havia ganes de fer un gran èxit. Val més un públic ben predisposat així, que no un públic desatent i incomprensiu. I és cert també que l'obra no ha decebut aquest públic.

El crític ha de saber situar-se, cosa que, llastimosament, no saben fer tots els crítics. Ni el llibre d'una sarsuela ha d'ésser el "Hamlet", ni la música el "Parsifal".

Víctor Mora ha escrit un llibre entretingut, interessant, en el qual ha barre-

LA QUARESMA DELS ANTICS REGIDORS

Si això era la guerra, que mai vingués la pau.

jat amb encert el dramatisme—un xic truculent, potser — amb la comicitat. Si la parella còmica i la dramàtica són, naturalment, les de sempre, les de totes les sarsueles, en canvi, ha sabut traçar un tipus com el del boig Brissac, vigorosament vist, que no és en totes les sarsueles. L'obra, a més a més, té un alè de generositat que cal elogiar.

Martínez Valls segueix la seva carrera de músic en camí ascendent. Per a "La legió d'honor" ha escrit una partitura copiosa, important en quantitat i en qualitat. Aprofitant el riquíssim folk-lore català i una cançó que es féu popular durant els quatre anys de guerra i que serví a Jean Sarment per a escriure una comèdia deliciosa, Martínez Valls ha deixat lliure la seva inspiració. Ço més important de la partitura de "La legió d'honor" és la vena melòdica, fàcil, elegant, riquíssima, empresonada en una tècnica perfecta.

Molt bé els decorats d'Àngel Fernández i Batlle i Amigó.

La interpretació, digna d'elogi en general, però sobre tot per part del tenor Rossich—que té una gran simpatia i és, a més d'un notable cantant, un bon actor—, el baríton Carbonell, Carme Valor, Albert Cosin, Josep Llimona i la tiple encarregada del paper de "Carlota", el nom de la qual sentim no recordar.

JUAN SUÑER

notable actor del Talia, que interpretant un personatge de "Maya" ha obtingut un gran èxit

ROMEA

Avui celebra el seu benefici la gran actriu Maria Vila, i estrenen Lluís Capdevila i Enric Lluellés la seva traducció d'"El crim de Vera Mirtzewa", de L. M. Urbancer, una de les obres més considerables de la moderna dramàtica russa.

A tots els desitgem un èxit.

A. S.

Els pupins se'n donen vergonya d'haver-hi estat

Aquest pobre senyor Mas Yebra, que era de la U. P. i se'n donava vergonya d'ésser-ho, també és diputat provincial per la Cambra de la Propietat.

A dimitir, senyor Mas Yebra! A dimitir, senyor Mas Yebra!!!

Un dels escriptors aficionats més cursis que hi ha en llengua castellana.

Ball de disfresses al Liceu

Dilluns celebrà el Círcol Artístic l'acostumat ball de disfresses.

A l'escenari hi havia instal·lada una alegoria del "Poble Espanyol", i al fons el "Palau Nacional".

En Pepe Marquès feia de "nunci".

La cabuda del nostre primer coliseu va ésser insuficient per contenir la gentada, que ocupà tots els llocs, escales, recons, etc.; en fi, no es va poder ballar degut a què, per a poder ballar, s'hauria hagut de menester un local gran com l'Estadi.

Es repartiren els premis, que eren valuosos.

Un gran èxit del Círcol Artístic, i a esperar l'any que ve.

Qui va descobrir l'Amèrica?

Els genovesos, els gallecs, els catalans...

Cada dia surten noms nous...

Darrerament un savi alemany ha dit que el descobridor fou germànic. Ara, un canonge de Marsella, l'ha fet cors...

Res, que ja no haurem de preguntar qui descobrí l'Amèrica. Per parlar com cal, haurem de preguntar qui fou l'home extraordinari que no va descobrir-la.

Qualsevol altre que no hagués estat una llumenera en qüestions financeres com el senyor comte de Güell, hauria cregut que la situació econòmica del Municipi barceloní en les actuals circumstàncies era un problema difícil. Infeliços! És la cosa més fàcil del món. L'anivellament del pressupost barceloní, malgrat el dèficit de l'Exposició, el comte de Güell pensa

LA PROCESSÓ DE LA BONA MORT

Tal com l'hem celebrada enguany.

EL CARNAVAL D'AQUEST ANY

Les disfresses que han tingut més èxit; la premsa, el contribuent, l'Exposició i el regidor antic.

resoldre'l ràpidament gràcies al Port Franc i al tren directe Barcelona-París.

Aquesta solució marítima i ferroviària del problema de les nostres finances municipals hi ha gent que encara no la veu clara. La miòpia és un defecte tan humà! El comte de Güell, donant una alta prova del seu amor pels barcelonins, vol afavorir l'arribada a la nostra ciutat d'un milió de forasters (bilbaïns, americans i francesos) damunt dels quals carregarà tots els impostos de l'Exposició.

Encara voleu una idea més lluminosa, més senzilla i més radical?

No penseu que el talent financer sigui l'únic mèrit de l'actual alcalde de la nostra ciutat. Es un gran urbanista. Els nos-

tres lectors ja deuen haver llegit el seu programa per solucionar el problema de les cases econòmiques. L'aprofitament dels terrats per a instal·lar-hi pisos a bon preu. Això, naturalment, d'acord amb un servei de tramvies aeris que En Foronda pensa instal·lar de seguida i utilitzant la plaça de Catalunya per estendre-hi roba.

Aquests dies es veu molt concorreguda l'Exposició pels mariners anglesos.

Ens plau molt que vinguin anglesos; ço que desitgem, però, és que se'n vagin els anglesos que tenim ací a ciutat.

CONYAC VALDESPINO "F. L. B." I "EXTRA"

El Carnaval ha estat molt desanimat, a la nostra ciutat.
Creiem que és degut a què ja estàvem fins a la punta dels cabells de "mamarrachadas".

Diuen que a Pontevedra hi ha uns llops famèlics.
No seran pas els antics regidors?

Copiem del nostre col·lega "La Publicitat", el següent re-
tall:

"La Diputació provincial de Madrid ha acordat que un gran retrat del general Primo de Rivera, que estava col·locat al saló d'actes de la Corporació, sigui traslladat i exposat al Manicomi provincial".

Qui li havia de dir...

Ara falta saber si els que viuen allà, també demanaran el trasllat per por que els alteri l'ordre.

Un secretari d'Ajuntament s'ha suïcidat perquè no cobrava el sou.

Els Ajuntaments quan no cobren ho porten a l'Agència executiva; però i quan ells no paguen, què passa?

Rafael Sánchez Guerra, com anteriorment Gabriel Maura, ha ingressat a la llista dels republicans.

Això ja són figures d'un altre paner.

Adolf Marsillach diu que no combatrà mai més el regionalisme.

Ara? Vaja, home, que ja ens coneixem!

RÈSPOSTES D'AGADES

J. C. R. — No pot anar.

Canaletes. — Igualment li diem.

J. C. — Va.

A. C. (Mataró). — No entenem la seva lletra.

M. B. i A. — Massa fort. Us podrien donar un disgust.

J. V. — No pot anar. Les actuals circumstàncies fan que la nostra fulla prengui un to més de sàtira i combat.

P. R. — Li cal estudiar molt. Això que ens envia, perdoni's la cruesa, està molt malament.

J. V. — Va.

J. J. — No està tan bé com altres vegades. Vostè i el març mereixen altra cosa. Esperem que ho enviarà.

D. D. — Va.

O. V. — Els versos estan bé, però ara no estem pas per versos.

A. M. (Caldes de Montbui). — Estimat amic, ja us contestarem particularment. Records als companys.

Bolvà. — El dibuix no és perfecte. Però vostè, si estudia, dibuixarà bé.

Imp. "L'Esquella" i "La Campana". — Om, 8. — Barna.

A CAL BARBER

—El cabell?

—No, gràcies! Ja me l'han pres prou els altres.

GRAN HÔTEL D'ORIENT

Situat al lloc més cèntric de Barcelona

Rambla del Mig, 20

CONFORT I CUINA A L'ALTURA DELS MILLORS
HOTELS D'EUROPA. -- SALÓ ESPECIAL PER BANQUETS

Exposició de Barcelona 1930

Oberta des de les 10 del matí, fins les 9 de la nit.

Preu d'entrada al recinte 2,10 pessetes

PALAU NACIONAL

Obert des de les 10 del matí fins les 4 de la tarda.

Preu d'entrada 1,05 pessetes

PALAU DE L'ART TEXTIL

Secció de luminotècnica amb sorprenents demostracions tècniques de les diverses aplicacions de la llum en les Indústries i les Arts.

PALAU DE LES MISSIONS

Obert de 10 a 1 del matí i de tres a vuit de la tarda.

Preu d'entrada 0,50 pessetes

"PUEBLO ESPAÑOL"

Obert des de les 10 del matí fins les 9 de la nit.

Preu d'entrada 1,05 pessetes

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

LIBROS DE PALPITANTE ACTUALIDAD

- España en pie.** - Un Diputado a Cortes 3 ptas.
El momento constitucional. - Francisco Villanueva. . . 5 ptas.
¿Qué ha pasado aquí? - Francisco Villanueva. 5 ptas.
Al servicio de la Libertad. - Marcelino Domingo . . . 5 ptas.
¿Dónde va España? - Marcelino Domingo 5 ptas.

D'imminent aparició

Els exiliats de la Dictadura

Reportatges i testimonis
per

Francesc Madrid

Preu: 4 pessetes

*Feu la comanda tot seguit al vostre llibreter
o directament a aquesta Administració*

Santiago Rusiñol

Miss Barceloneta

DE GRAN EXIT

Preu: 2 pessetes

Voltaire

DICCIONARI FILOSOFIC

Traducció catalana de D. GUANSÉ
Pròleg de GABRIEL ALOMAR

Preu: 2,50 pessetes

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorguen descomptes

El batlle que ve al que se'n va

—Tu rai, que en aquesta plaça només has torejat vedells.